

tur : unde subdubitari datur vel Robertum postea quam prologum confecisset, fuisse ultra progressum; sive alium quempiam duorum annorum seriem una et continuationem texuisse.

Quid me tandem causæ moverit ad isthæc evulganda quæris? nosces anteloquio inibi præfixo, pag. 715.

Cæterum qui mihi fuerunt auxilio, eorum nomina, præter laudatos in hocce proloquio, suis locis non omisi; tum ut fidem liberarem, tum maxime uti alienos labores, beneficia, grato animo commemorarem. At sunt haudquaquam prætereundi, imprimis VV. CC. Puteani fratres, multiplici eruditione celebres; quotquot opus fuere codices et Regiæ et

A suæ Bibliothecæ ipsi solita comitate, proque innato non vulgari erga litteratos affectu, commodarunt. Franciscus Duchesne, rei historicæ non ignarus, inter alia Historiam canonici Laudunensis, propria parentis Andreae Duchesne manu exaratam, ultro concessit. Et noster Philippus de Romagny, serio et sine ambitione doctus, qui multum operæ ac laboris insumpsit, qua describendis diversis in hoc volumine contentis operibus, qua denique locis divinæ Scripturæ adnotandis.

Atque hæc de auctoris Operibus et Additamentis. Tu, Lector, vale, et juvantem, aut certe volentem, ama.

### VENERABILIS GUIBERTI ABBATIS VITÆ

### SYNOPSIS.

(Paucula in antecessum cum integros De vita sua libros revolvas, gestorum Guiberti summam oculis objicienda censui.)

Guibertus, ex oppido Belvacensi oriundus, splendore natalium posthabito, monachale collobium in Flaviacensi, sive S. Geremari cœnobio, diœcesis itidem Belvacensis, induit; ubi apprime cum pietate, tum litteris est excultus; sed et se potissimum a S. Anselmo Cantuariensi, tunc Beccensis asceterii priore (qui Guibertum amoris erga sæpius invisibat) instructum qua ratione intelligendæ aperiendæque forent divinæ paginæ, gloriatur lib. I De vita sua.

Guiberti religionis, prudentiæ, doctrinæ fama longe lateque pervulgata, tandem a monachis B. MARIE de Novigento, in territorio Laudunensi sito,

B. prope Couciacum, anno Dominicæ Incarnationis 1104 eligitur in abbatem: quo in munere per annos viginti, tam elucubrandis variis operibus, quam saluti animarum suis concionibus (quidquid sacræ Scripturæ est interpretatus, in gratiam concionatorum id egisse declarat) nec non confutandis hæreticis et coram et scriptis invigilans, allaboransque, præclare, sapienter prudenterque sese gessit. Pie admodum in Dei Matrem affectum fuisse passim prædicant sua scripta. Naturæ concessit anno reparatæ salutis 1124.

## TESTIMONIA DE GUIBERTO ABBATE.

Manasses, episcopus Suessionensis, in charta infra posita pag. 625.

Præerat siquidem illi monasterio (Novigentino) domnus Wibertus abbas, qui sapientia et innocentia sua nos sibi valde conglutinavit. Et post pauca: Idem enim abbas religioso quo pollebat consilio, etc.

Martyrologium vetus ms. Laudunensis Ecclesiæ.

Hæc et alia quamplurima ad tam immane scelus pertinentia memoratus abbas (Guibertus) qui his diebus præsens aderat, plena fide et veritate conscripsit, etc. Videsis in observationibus pag. 652.

Canonicus Laudunensis in Chronico ms., de quo nos inferius pag. 646.

Hic (Galdricus) dum aliquando a dedicatione ecclesiæ redisset, etc., dicentes vulgariter quod abbas Wibertus poetice sic exposuit, etc.

Joannes Halgrinus cardinalis, de Abbatis-villa nuncupatus, Summæ ms. quam asservat bibliotheca S. Michaelis de Monte, Guibertum diversis sparsim locis citat ad hunc modum:

Guibertus in Moralibus super Genesim, etc.

Jacobus Bongarsius in præfatione.

Guibertus, abbas monasterii B. Mariæ Novigenti, quod situm est sub castro Codiciaco, in pago Lau-

C. dunensi: ipse titulo operis et fine præfationis. Vixit illa ipsa ætate cujus Historiæ partem describit; et scripsit Balduino, fratre Godefridi regnante; lib. II, cap. 12, et lib. VII, cap. 21. Boemundo marito Constantiæ regis Francorum filiæ: extremo lib. I. Bienno, post Manassis Remorum Archiepiscopi mortem: extremo lib. VI. Finem scriptioni imposuit mortuo jam Boemundo: lib. ult., cap. 38. Anno post Gervasii egregii militis martyrium: lib. eod., cap. 40. Interpretem se profitetur alienæ historiæ: lib. II, cap. 10 et 13. Et ipsa epistola ad Lysiardum, et quæcum sequitur præfatione: quod ipsum in eodem argumento factum Roberto monacho, et Baldrico: supra. Supplevit, ut et illi, quæ deerant; ex eorum qui viderant relatione: lib. II, cap. 3, lib. III, cap. 13, et lib. VII, cap. 24, et ult., etc. Scribendi rationem suboscram secutus est, rudium et impolite dictorum fugitans, ut ipse loquitur, princ. lib. V. Operosam verborum elegantiam vocat, sine epistolæ ad Lysiardum.

D. Nobili loco natum inde apparet, quod lib. IV, cap. ult., hominem narrat militarem, equestri officio insignem, parentum suorum beneficia tenuisse, iisque hominum debuisse. Et lib. V, cap. 15, Guillelmi et Alberici fratrum ex municipio agnomen exprimere prohibetur pudori ipsorum parcens, generis eorum anica sibi consanguinitate devictus. Exprimit autem quod ille supprimit nomen Baldricus, et Guillelmum